

רשימת הנושאים

- תמנע : המדע החזיר ממלכה ליושנה
- תפוח זה לא רק אפל : לוגואים מתוקים לחג
- שני אתרים מיוחדים מציינים 40 שנה למלחמת יום הכיפורים
- ברוכים השבים ולילה טוב : בדרך לתרופה לג'ט לג
- האם ייתכן שכולנו הגענו מהמאדים?
- לקראת הארוחה : איך להימנע מהפקקים?

קריקטורה יומית 4.9.13

קריקטורה יומית "הארץ" מאייר: ערן וולקובסקי

קריקטורה יומית 4.9.13

שלמה כהן • ישראל העם

תשע"ד

© שלמה כהן

קריקטורה יומית "ישראל היום" מאייר: שלמה כהן

קריקטורה יומית 3.9.13

קריקטורה יומית "ישראל היום" מאייר: שלמה כהן

קריקטורה יומית 3.9.13

קריקטורה יומית "הארץ" מאייר: עמוס בידרמן

קריקטורה יומית 1.9.13

קריקטורה יומית "הארץ" מאייר: עמוס בידרמן

פארק תמנע

צילום: רפאל בן ארי

תמנע:

המדע החזיר ממלכה ליושנה

במשך יובל סברו הארכיאולוגים כי מכרות תמנע הן מתקופת ממלכת מצרים • בדיקה מדעית אישרה שהמקום פעל בתקופת שלמה

אילן גטניו פורסם ב: 03.09.2013

תצורות הסלע המרהיבות בפארק תמנע בנגב מעוררות בכל מבקר במקום את התחושה כי הן צופנות סודות רבים מההיסטוריה העשירה במקום. כעת אחד מסודות אלו, שהוסתרו בחולות המדבר, נחשף בזכות טכנולוגיה מתקדמת.

פארק תמנע
צילום: רפאל בן ארי

משלחת של אוניברסיטת תל אביב הפריכה קונצנזוס מדעי בן כמעט 50 שנה וקבעה על סמך בדיקת תיארוך באמצעות פחמן 14, כי הפעילות במכרות הנחושת בבקעת תמנע הגיעה לשיאה במאה ה-10 לפנה"ס, כלומר בימי ממלכת ישראל של דוד ושלמה. זאת בניגוד לסברה ביובל האחרון, ולפיה "מכרות המלך שלמה" שייכים למעשה לתקופת ממלכת מצרים.

פארק תמנע
צילום: רפאל בן ארי

"מי שמבקר היום בפארק תמנע מבקר בפארק מצרי,
עם שני פסלים של מצרים קדמונים בכניסה", צוחק
ד"ר ארז בן יוסף, ראש המשלחת, "אבל צריך לזכור
שעד שנות ה-60 כל תמנע נקראה 'מכרות המלך שלמה',
כפי שקבע הארכיאולוג המיתולוגי נלסון גליק עוד
בשנות ה-30".

פארק תמנע
צילום: רפאל בן ארי

ד"ר בן יוסף מסביר כי התפיסה הזאת השתנתה באחת אחרי שהארכיאולוג בנו רותנברג חשף מקדש לאלה המצרית חתחור. רותנברג ייחס את כל שאר האתרים והפעילות בתמנע לימי הממלכה החדשה במצרים - מסוף המאה ה-14 ועד המחצית הראשונה של המאה ה-12 לפנה"ס. ד"ר בן יוסף מציין כי "רותנברג היה ארכיאולוג מצוין, אבל הטכנולוגיה של תיארוך בעזרת פחמן 14 לא עמדה לרשותו".

פארק תמנע
צילום: רפאל בן ארי

התוצאות החדשות מתבססות על תיארוך בפחמן 14 של 11 דוגמאות קצרות-חיים - 10 גלעיני תמרים וחרצן זית אחד - מבין מאות רבות של זרעים ועצמות שנחפרו באתר "גבעת העבדים". הגבעה, שנמצאת במרכז הבקעה וסמוך למקדש חתחור ול"עמודי שלמה", נסקרה לראשונה על ידי נלסון גליק.

פארק תמנע
צילום: רפאל בן ארי

"כמובן, אין כל עדות לכך שדוד או שלמה היו בעצמם באתר", מבהיר ד"ר בן יוסף, "גם לא מצאנו כלי חרס מירושלים באתר, וגם זה בסדר. הלוא גם אם מקבלים את הסיפור המקראי כלשונו, הישראלים לא הם שהפעילו את המכרות".

פארק תמנע
צילום: רפאל בן ארי

ד"ר בן יוסף מדגיש כי "במקרה הזה הסיפור המקראי עולה בקנה אחד עם הממצאים שנמצאו בגבעת העבדים, שמצביעים על חברה מקומית - ככל הנראה גרעין קדום של הממלכה האדומית - שהיתה כפופה לירושלים אחרי מסע הכיבושים של המלך דוד. אני מעריך שישב שם חיל משמר מטעם ירושלים, שפיקח, הגן וגבה מס מהאדומים".

colourfruit

תפוח זה לא רק אפל: לוגואים מתוקים לחג

מאז שחוה נגסה בתפוח וגורשה מגן עדן, התפוח הפך לאייקון. לכן אין זה מפתיע שהוא מכבב בכל כך הרבה לוגואים לחברות ולמותגים. ערן יסעור למסע בעקבות התפוח וחזר עם תוצאות מתוקות מדבש

ערן יסעור פורסם: 05.09.13

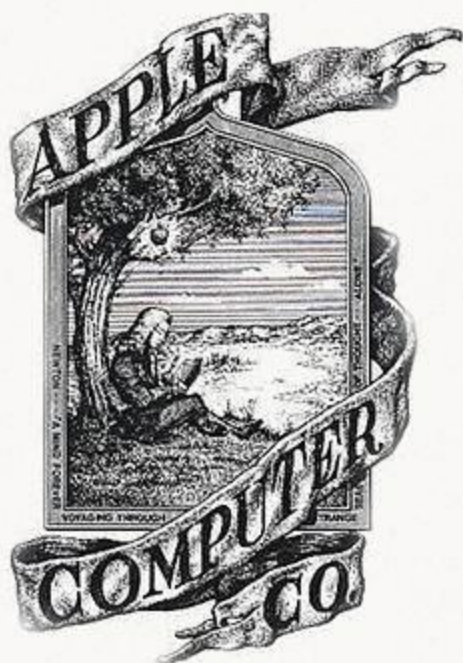

colourfruit

התפוח של מותג העל (Superbrands)
אפל הוא אחד מתפוחי הלוגו המוכרים
והמזוהים ביותר בעולם, והוא מוכר כמעט כמו הצירוף
"תפוח בדבש" שמזוהה מאד עם ראש השנה.

כדי להיכנס לאווירת החג, אבל מזווית שיווקית שונה
לגמרי, חיפשתי בעזרת המעצב Paulo Gabriel לוגואים
של מותגים מרחבי העולם, שתפוח הוא חלק מהעיצוב
או משם המותג שלהם.

אז כאמור, את התפוח האלגנטי של Apple אתם מכירים אבל אולי לא ידעתם שבאחד הגלגולים היותר מוקדמים של חברת אפל, הלוגו של החברה אמנם הציג תפוח - אבל כזה שגדל על עץ, שמתחתיו יושב בן דמותו של סר אייזק ניוטון. בלוגו הישן, התפוח היה התפוח שצנח על פי האגדה על ראשו של ניוטון והעניק לו את ההשראה "לגלות" את כח המשיכה:

מאוחר יותר, שונה הלוגו לתפוח צבעוני, וגם התפוח
שינה קונטקסט. הפעם זה התפוח האסור מגן העדן
(ותעיד על כך ה"נגיסה")

שמתכתבת עם הביס
שלקחה חוה אימנו
מהתפוח בגן עדן):

כיום, התפוח של אפל שודרג,
וכעת הוא תפוח היי-טקי יותר,
פחות צבעוני, ויותר אלגנטי:

המיצוב של התפוח הוא של פרי בריא. ולכן אין זה
מפתיע, שחברה לייעוץ תזונתי
בשם DietGenics משתמשת בו
כחלק מהלוגו שלה :

נישאר בתחום הבריאות עם חברה הונגרית, המספקת
מוצרי בריאות, שמיוצרים מזרעי תפוחים, ושהפגינה
לטעמי יצירתיות כשהציגה תפוח
בדרך אילוסטרטיבית,
שגם העניקה לו נפח
וזווית ראייה חדשה :

חברת ההסעות GREEN APPLE הייתה חייבת לשלב
בלוגו שלה תפוח, ירוק, נוסע... זה מה שיצא :

Green Apple
transfers

אם הייתם מקימים עמותה,
שמטרותיה היו להתנדב
למען הקניית הרגלי תזונה
נכונים ואורח חיים בריא, יתכן שזה הלוגו משולב
התפוח שהייתם בוחרים
כדי לקדם אותה :

CRAA Wellness Initiative

חברת הקייטרינג הגרמנית Criss Cross שילבה את
התפוח בלוגו שלה :

ואפילו שמרה עליו לאחר שעברה לא מזמן תהליך של
מיתוג מחדש,
שכלל גם שינוי לוגו :

והנה עוד דוגמה לחברת קייטרינג, שהכניסה תפוח
ללוגו שלה. נראה אם תצליחו לזהות היכן :

Apple Chef

חברת כלי הבית ועיצוב הפנים מבריטניה, Apple Interiors,
שחלקו "חסר התפוחים"
הוא בדוגמת ירח:

אני אהבתי גם את אחד הגלגולים הקודמים של הלוגו שלהם:

תפוחים משמשים כחומרי גלם בתעשיית הסיידר
האלכוהולי. לכן אפשר למצוא אותם בלוגו של מבשלת
שיכר צ'כית :

ואפילו בהצעה
שהוגשה למותג וודקה,

עם לוגו שמבוסס על סיפורו הידוע של וילהלם טל שפגע
בחיצו בתפוח שהונח על ראש בנו (מעניין אם זה היה

קורה גם אחרי
שהוא היה מוריד
בקבוק וודקה) :

הנה לוגו חביב שעוצב לחברה לשירותי הדפסה :

ולסיום, וללא מילים, לוגואים מתוקים מדבש
משולבים בתפוחים :

core

From the inside out.

APPLE & EVE

colourfruit

שנה טובה!

ערן יסעור הוא מומחה לשיווק ולמיתוג, ומייצג
בישראל את פרסי החדשנות של 'מוצר השנה' ואת
ארגון Superbrands הבינלאומי.

אריק שרון ומשה דיין, 1973
ארכיון במחנה

שני אתרים מיוחדים מציינים 40 שנה למלחמת יום הכיפורים

**הספרייה הלאומית הקימה מיני-סייט המתעד
מכתבים, שירים, גלויות של חיילים, ילדים והורים
שכולים בזמן המלחמה. בית אבי חי הפיק מיני-סייט
שבו מספרים אישים בולטים על המהפך האישי
שגרמה להם המלחמה**

אריק שרון ומשה דיין, 1973
ארכיון במחנה

מלחמת יום הכיפורים צרבה סריטה עמוקה מאד
בתודעה הלאומית של עם ישראל. לכן זה לא מפתיע
שכל שנה לקראת יום כיפור החברה הישראלית חוזרת
לעסוק במלחמה ההיא. השנה 40 שנים למלחמת יום
כיפור הופקו לראשונה שני תת-אתרים (מיני-סייט)
מיוחדים המביאים את "הצד האזרחי" של אחת
המלחמות הקשות ביותר בישראל.

אריק שרון ומשה דיין, 1973

בספריה הלאומית יעלה החל מסוף ארכיון במחנה

השבוע הזה תת אתר החושף חומרים
נדירים וייחודיים שנמצאים באוספי
הספרייה. בין השאר יעלה בו השיר

"לו יהי" של נעמי שמר כפי שנכתב במקור בגרסתו
הראשונה, עם בית נוסף ששמר הורידה בעקבות לחץ
ציבורי וכן יהיו בו מכתבים רבים שקיבלה נעמי שמר
מחיילים והורים שכולים שהשיר הפך עבורם לסוג של
המנון. כמו כן נחשפות באתר הספרייה פקודות יום
שכתבו אלופי צה"ל, גלויות של חיילים מהחזית לעורף,
מכתבי ילדים שפורסמו בעיתונות הילדים שהייתה
פופולארית מאוד בשנות המלחמה ('73 – '74).

אריק שרון ומשה דיין, 1973
ארכיון במחנה

פריטים מעניינים נוספים שיהיו באתר הן כרזות
המחאה שיצאו למכביר לקראת סיום המלחמה, לצד
כרזות ומודעות מערכת הבחירות שהסתיימה בשנת
1974 ועוד עשרות פריטים וכתבי יד שבחלקם נחשפים
בפעם הראשונה. בבית אבי חי עולה מיני סייט מיוחד
המוקדש לסיפורים אישיים של אנשים שחווי שינוי
משמעותי בזמן ולאחר המלחמה.

טקס אזכרה לחללי מלחמת יוה"כ בהר הרצל
צילום: אריאל חרמוני, משרד הביטחון

אנשי האתר ערכו שמונה סרטונים קצרים שבהם מסבירים

אנשי ציבור ידועים כיצד המלחמה חוללה בהם שינוי
אישי משמעותי במיוחד. בין המרואיינים לאתר: יוסי
ביילין שהיה דתי ובעקבות המלחמה חזר בשאלה והפך
לאחד ממנהיגי השמאל בישראל, אפי איתם והרב נח
הרץ שהיו חילוניים וחזרו בתשובה, ענת יהלום שהייתה
האישה הפצועה הקשה ביותר במלחמה ופציעתה
שינתה למעשה את מסלול חייה, אבשלום וילן שהיה
ממקימי שלום עכשיו ועוד.

טקס אזכרה לחללי מלחמת יוה"כ בהר הרצל
צילום: אריאל חרמוני, משרד הביטחון

את המיני-סייט פותח מאמר של פרופ' עמיה ליבליך
שמנתחת את "הזיכרון הלאומי" אל מול "הזיכרון
הפרטי" וכיצד אותם זיכרונות שינו את פני החברה
הישראלית ללא היכר.

יעפת

Shutterstock: אילוסטרציה

ברוכים השבים ולילה טוב: בדרך לתרופה לג'ט לג

מאת: יעל חסיד, מערכת וואלה! חדשות יום שלישי, 3 בספטמבר 2013

חוקרים מאוניברסיטת אוקספורד מצאו את "הבלמים המולקולריים" המונעים מהאור "להתניע מחדש" את השעון הביולוגי שלנו כשאנו טסים - ואולי כעת אף יצליחו למצוא תרופה

יעפת

אילוסטרציה: Shutterstock

רק חזרתם מטיול עם הילדים בחופש הגדול ואתם כבר שוב בשדה התעופה אחרי נופשון קטן בחג, ועכשיו אתם נרדמים בצהריים ומוצאים את עצמכם מתהלכים בלילות? נראה שאתם סובלים מִיַּעֲפָת ("גיט לג'"). אל חשש, אין צורך להוציא מהרופא כמה ימי מחלה - אך התרופה אולי כבר בדרך.

Shutterstock: אילוסטרציה

מדענים מאמינים כי הבינו מדוע
לוקח לנו כל כך הרבה זמן להסתגל
כשאנו מטיילים במדינות עם אזורי

זמן שונים. חוקרים באוניברסיטת אוקספורד אומרים
כי מצאו את "הבלמים המולקולריים" המונעים מהאור
להתניע מחדש את השעון הביולוגי שלנו כשאנו
טסים - וגורמים ליעפת. במחקר שפורסם במגזין "סל"
(Cell) גילו החוקרים כי "שחרור הבלמים" בעכברים
אפשר להם להסתגל במהירות. כעת, מקווים החוקרים,
אולי יצליחו למצוא תרופה ליעפת, שאולי גם תסייע
לטיפול בבעיות נפשיות.

Shutterstock: אילוסטרציה

השעון הביולוגי שומר עלינו מסונכרון עם דפוסי היום והלילה. כלומר, הוא גורם לנו לישון בלילה - אך גם משפיע על הרעב שלנו, על מצב הרוח ועל לחץ הדם. האור פועל כמו כפתור אתחול ("ריסט") לשעון הביולוגי, אך כשאנו טסים ברחבי העולם נדרש זמן לגופינו להסתגל. העייפות שנובעת מכך, שיכולה להימשך ימים, היא היעפת.

עכברים בריטים בשעון הודו

צוות החוקרים ניסה להבין מדוע בני אדם מתקשים להסתגל מחדש לשעון. הם בחנו

עכברים, מאחר שלכל היונקים אותו מנגנון בסיסי

לשעון הביולוגי. הם התמקדו ב"שעון הראשי" בחלק של

המוח השומר על הגוף מסונכרון, הנקרא הגרעין העל-

תצלובתי וחיפשו את חלקי ה-DNA ששינו את רמות

הפעילות שלהם בתגובה לאור. הם גילו מספר עצום של

גנים שהופעלו, אך אז חלבון שנקרא SIK1 הסתובב

ו"כיבה" את כולם שוב. הוא פעל כ"בלם" בכך שהגביל

את השפעת האור. משמעות החלשת תפקודו של SIK1

היא הסתגלות מהירה יותר של השעון הביולוגי.

צילום: AP

החוקרים הפחיתו את תפקוד החלבון
כדי שהעכברים יצליחו להתאים את
השעון הביולוגי שלהם כשהוא "הוזז"

בשש שעות - משך טיסה מבריטניה להודו. פרופסור

ראסל פוסטר סיפר לחדשות bbc כי הם הצליחו

להפחית את רמות החלבון ב-50% עד 60% "שזה

מספיק משמעותי כדי שתהיה לזה השפעה גדולה

מאוד": "מה שראינו זה שהעכברים למעשה קידמו את

השעון שלהם בשש שעות בתוך יממה - לעומת השישה

ימים שנדרשו לעכבר שלא טופל. ידענו שיש בלמים על

השעון כבר זמן מה, אך לא היה לנו שום מושג מהם".

עכבר מעבדה

צילום: AP

לדבריו, "זה מספק לנו בסיס מולקולרי ליעפת
וכתוצאה מכך גם אולי פיתוח תרופה". הוא הסביר כי
הפרעות נפשיות, בהן סכיזופרניה, קשורות אף הן
לשעון ביולוגי שאינו מסונכרן, לכן הממצאים יוכלו
לפתוח עידן חדש במחקר בנושא.

ד"ר אקילש ראדי, מומחי לשעון הביולוגי מאוניברסיטת קיימברידג', בטוח כי הטיפול בבעיה קרוב "מאחר שזה יעד שניתן למצוא לו תרופה ואני מעריך כי תרופות אפשריות רבות כבר פותחו". "ידענו הרבה על הבסיס ליעפת ולמה זה קורה. זה מראה לנו איך אפשר להפעיל מניפולציות על השעון דרך המוח, וזו הסיבה שמדובר במחקר חשוב".

צילום: רויטרס

האם ייתכן

שכולנו הגענו מהמאדים?

- צורות החיים הראשונות על כדור הארץ הופיעו לפני כ-3.8 מיליארד שנים - אבל ייתכן שלא התפתחו כאן • תיאוריה חדשה גורסת: החיים החלו במאדים והגיעו משם לכדור הארץ • אסטרונום: "יש עוד הרבה להוכיח"

אילן גטניו פורסם ב: 03.09.2013 02:20

איך החלו החיים על כדור הארץ? שאלה זו מעסיקה מדענים רבים, הסבורים כי חיים הופיעו על כדור הארץ ברגע שהסביבה היתה יציבה מספיק כדי לאפשר זאת. אבל מה אם הסביבה איפשרה זאת קודם לכן במקום אחר, כגון בכוכב מאדים?

גילו של כדור הארץ נאמד בכ-4.5 מיליארד שנים, והחיים עליו החלו ככל הנראה לפני כ-3.8 מיליארד שנים. אולם למרות שאנו יודעים בערך מתי החלו החיים כאן, המדענים עדיין רחוקים מאוד מלהשיב איך הם החלו ואיפה. "תיאוריות רבות הוצעו, אבל מכיוון שקשה להוכיח או לשלול את התיאוריות הללו, אין אחת המקובלת על כולם", אומרת דיאנה נורת'אפ, ביולוגית של מערות באוניברסיטת ניו מקסיקו.

ואולם, בדיון ברשת CBS האמריקנית
הציג דרק פיטס, האסטרונם הראשי
ומנהל הפלנטריום במכון פרנקלין שבפילדלפיה,
תיאוריה. פיטס ציין כי קיימת אפשרות שהחיים בכדור
הארץ החלו למעשה במאדים. "אנחנו מאוד רחוקים
מהוכחת התיאוריה הזו. יש לנו מעט מאוד מידע
בנושא", אמר, "אבל יש לנו את המידע שאספנו
ממאדים בשני העשורים האחרונים, ואת המטאוריטים
שהגיעו לכאן מהכוכב האדום. כל אלה פותחים לנו
צוהר קטן מאוד לכימיה על מאדים לפני מיליארדי
שנים".

אולם איך ייתכן שחיים הגיעו ממאדים לכדור הארץ?
גם לכך יש לפיטס הסבר: "צורות החיים 'תפסו' טרמפי'
על מטאוריט או אסטרואיד. הם כנראה מצאו תנאים
טובים יותר להתפתח בכדור הארץ".

התיאוריה גורסת כי התנאים על מאדים תרמו
להתפתחותו של RNA לפני שהוא החל להתפתח על
כדור הארץ. RNA נחשב לחומר הגלם לחיים
פרימיטיביים, שעבר "למושב האחורי" כאשר התפתחו
DNA ושאר החלבונים.

עם זאת, פיטס גם סייג את דבריו : "עדיין יש לנו הרבה מאוד להוכיח. הרעיון שנוכל להבין את הכימיה המוקדמת על מאדים היא שנוטעת בנו את ההבנה שייתכן כי ה-RNA התפתח טוב יותר על מאדים מאשר על כדור הארץ, אבל עדיין יש מחקרים רבים לערוך בנושא".

פקק בכביש 1, בכניסה לירושלים.

צילום: נאור רהב

לקראת הארוחה:

איך להימנע מהפקקים?

**הפעם גם "WAZE" לא יציל אתכם: אל תצאו מאוחר
מהבית. המלצה שלנו: תתרחקו מכביש 4 וסעו על
מקבילו ממערב**

nrg מעריב | 4/9/2013

גם בפתח ארוחת החג הזו צפויים להתלוות אלינו
האורחים הקבועים: עומסי התנועה הכבדים. עם
ישראל צפוי לגדוש את הכבישים במכוניות עמוסות
משפחות רעבות – התרחיש ידוע מראש.

פקק בכביש 1, בכניסה לירושלים.
צילום: נאור רהב

על מנת להימנע מכך, משטרת
ישראל פרסמה את תחזית הפקקים
הבאה עלינו לרעה – ויפה שעה אחת קודם.
המלצה ראשונה: תתרחקו מכביש 4

לפני הבשורות הרעות נמתיק את הגלולה: המשטרה לא
דיווחה על צפי לעוס בכביש החוף (כביש 2). אם לרגע
שקלתם את מקבילו ממזרח – זה הזמן לחשב מסלול
מחדש.

פקק בכביש 1, בכניסה לירושלים.
צילום: נאור רהב

החל מ-17:00 יתחילו הפקקים בכביש 4 ביציאה מאזור
תל אביב: ממחלף גהה עד אלוף שדה לכיוון דרום,
כשבכיוון ההפוך העומס יתפרש ממסובים לגבעת
שמואל ומגהה למורשה.

בדרך חזרה מחלף מסובים עמוס לשני הכיוונים בין
23:30 ל-01:00, כך שכדאי להתחיל לנשק לשלום את
הדודות כבר ב-22:30.

פקק בכביש 1, בכניסה לירושלים.
צילום: נאור רהב

לכיוון דרום יהיה צפוף בכביש מצומת השרון לצומת
רעננה מ-16:00 עד 20:00, ובין 22:30 ל-01:00. מחולות
עד יבנה יהיה עמוס עד 19:30.

גם מנתיבי איילון כדאי לשמור מרחק: החל מ-17:30
יהיה עמוס ממחלף ההלכה לכיוון צפון וממחלף רוקח
ללה גוורדיה בכיוון הנגדי.

פקק בכביש 1, בכניסה לירושלים.
צילום: נאור רהב

ירושלמים – צאו מוקדם מהבית

לסועדים בירושלים וליוצאים ממנה מומלץ להקדים
הפעם. מ-18:00 עד 20:00 כביש 1 יהיה פקוק משער
הגיא עד הכניסה לעיר ובכיוון ההפוך עד מחלף שורש.
בדרך חזרה הפקקים יחלו כבר ב-22:00 ממחלף סחרוף
לשורש וצפויים להסתיים רק ב-01:00.

פקק בכביש 1, בכניסה לירושלים.
צילום: נאור רהב

ולצפוניים מבינכם: העומסים צפויים להסתיים בשעה
17:00, כך שמומלץ דווקא לדחות את היציאה מהבית.
הכבישים 70, 65, 77, 85 יהיו עמוסים לבאים מכל
הכיוונים, וכביש 722/77 יהיה עמוס מצומת תשבי
לצומת גולני